

3.s.e.trin

DDS 722 Nu blomstertiden kommer

DDS 317 Livets fylde glædens glans

DDS 42 I underværkers land jeg bor

DDS 511 Jesus han er syndres ven

DDS 371 Du fylder mig med glæde

DDS 25 Hver et lys i livets nat

Prædiken: Lukas 15,11-32 – Den fortabte søn

Vi har i dag med den nok mest kendte af Jesu lignelser. Den har været brugt i rigtig mange anledninger. Men en afgørende fejl ved fremførelsen af denne lignelse er, at den er blevet kaldt for den fortabte søn. Jesus taler om to fortabte sønner. Egentlig er det nok den søn, som ikke har været regnet for fortabt, der er mest fortabte søn, hvis man overhovedet kan gradbøje fortabelse. Denne søn er på mange måder nok det mest dækkende billede af vores kultur og samtids fortabelse, og det er at tro at man ikke er fortabt.

Som det nok er kendt for de fleste, så var hovedspørgsmålet i Luthers troskamp, hvordan han fandt en nådig Gud. Hans liv løb var i virkeligheden i sporet af den yngste udsvævende fortabte søn. Der står om den yngste søn, at han gik i sig selv. Han fik en erkendelse af sin syndighed. I denne vandring kom han gennem sin egen livserfaring til, at han havde syndet mod sin himmelske fader. Men han har ikke nogen tro på at Faderen vil tage ham ind som sin søn, og hvis han vil tage ham til nåde, så var det i bedste fald som en tjener eller slave.

Både den yngste og den ældste bror er fortabte. De er billeder på de grundlæggende to typer mennesker der findes. Den yngste søn er den rebelske type, der ikke lader sig bestemme af traditioner, moralske levedeforskrifter og love. Han skal nok selv bestemme hvad der er rigtig og forkert. Han er helt uden for rækkevidde. Han mangler selvkontrol og ansvarlighed i livet. Han er typen der udfordrer grænser. Han er ikke bange for at bringe skam over sine nære med sine udskejelser. Kun selvtilfredsstillelse er på hans dagsorden. I lignelsen er der klart, at lever man som den yngste søn gør, så er man afskåret fra Gud.

Den ældste bror er den kontrollerede type. Den ansvarlige. En der sætter pligter forud for fornøjelser. Der er ikke rum for slendrian. Svagheder skal undertrykkes eller skjules. Her lægges der vægt på moralsk karakter. Lydighed ned til mindste detalje er en dyd. Ingen skal have noget at sætte fingre på. Fejltagelser er uacceptable. Han er en del af elite. Han vil regnes for den tjekkede og succesfulde. Han har fortjent sin lykke og rigdom. Sandt og falsk, rigtigt og forkert er givet på forhånd. Han lever religiøst. Han lever i kraft af sine egne gerninger og succeser. Der er egentlig ikke plads til Gud i hans liv.

De to sønners fortabthed har nogle fælles træk. De er begge to langt væk fra deres far selv om den ene bor fysisk tæt på faderen, mens den anden bor geografisk langt væk fra sin Fader. De vil begge to have kontrol over deres far. Den ene ved at flygte væk fra faderen, så han ikke var under hans autoritet. Hans rejse væk gør, også han kan bruger (kontrollere) af sin faders ejendom, sådan som det selv passer ham. Den anden bror holder Gud på afstand ved at leve efter et fuldkommenhedsideal, hvor han kunne holde sin far i et kontraktlignende forhold. "Jeg gør dette, og så forventer jeg at du gør dette som modydelse." Dette er hele grundsynden, og moderen til alle synder, at vi sætter os selv i Guds sted. Vi vil have kontrol over Gud.

Når jeg alligevel mener, at den ældste søn i mere aktuel i vores tid, så er det fordi at den ældste søn hævder sin syndfrihed. Det er et ekstremt arrogant udsagn, at man aldrig har overtrådt en af Guds bud! Som moderne mennesker anno 2012 taler vi sjældent om synd. Vi bruger mere lempelige udtryk, som er ansvarsforflygtigende. Vi taler om fejltagelser. Vi fokuserer også mere på, at der er en grund til at vi handler forkert. Vi kan langt bedre identificerer os med ofrene end krænkende mennesker. Vores fortrængningsevne er i topform. Vi kan hurtigt blive enige med os selv om, at det ikke er så slemt det vi har gjort. Vi er også gode til, at forsikre vores "venner" om, at det de har gjort forkert ikke er så forkert, selvom alle ved det er forkert. Jeg har i aviserne i den senere tid læst flere artikler om, at vi lever i en tid, hvor mange meget nemt føler sig krænket. OK vi er måske blevet en anelse for følsomme, men man kan stille spørgsmålet: Hvor er de der krænker? Der er ingen sorg over synden! Der er ingen syndserkendelse! Men det er derimod ofte synd for os!

For den ældste søn, der er Jesus en glimrende inspiration, et godt forbillede, han er en god hjælper i nød, men han er ikke en frelser for ham. Gud bliver et middel for han hjertes ønske i stedet for Gud.

De er begge fortabte, og de er begge elsket af faderen. Valget er deres om de ønsker at træde ind i hans kærlighed. Hans hjerte er åbent for dem. Men de kan ikke træde ind i hans hjerte, hvis ikke de vil bryde med den stolthed, der binder dem til deres eget ubarmhjertige sind.

Begge sønner vil blive knust af deres liv. Den yngste bror vil opleve at synden og det "frie liv" bliver slået i stykker. Det viser sig ikke at være så frit. Drømmen bliver brudt. Han kommer til at høste det han sår. Den ældre bror vil æde op af vrede og misundelse. Fordi han ikke får det han forventede. Han har trods alt fortjent det efter hans egne leve regler, og selvforståede retfærdighed.

Begge sønner deler denne verden op i "os og dem". Den ældste bror ser på alle de gode mennesker (dem som er som os), og så de amoralske. De sidste ser han som denne verdens store problem. Den yngste bror ser de snæversynede, intolerant og fordømmende som denne verdens problem. Verden skulle gerne have flere af hans slags som er åben i sind og ny måder at leve på.

Når begge brødre forstår, at de selv er denne verdens problem, så er der mulighed for at de kan bevæge sig ind til Gud. Så har de lagt deres stolthed ned, de har nået til en erkendelse af at de har brug for Gud.

Pendulet i vores liv kan svinge mellem den ældste bror og den yngste bror. Måske er i lige nu den yngste brors syndrom du kæmper med, måske om tre måneder er det den ældste bror syndrom du lever ud af. Det er vigtigt at standse pendulet. Se på os selv som på en gang syndere og retfærdige. Det er en helt anden selvforståelse.

Jeg vil gerne udfordrer dig, som oplever at være som storebroderen i denne historie til at lade Guds forvandlende lys gøre dig til en ægte storebror. Det er at forstå radikaliteten i Guds tilgivelse. En der selv har erfaret Guds nåde er stor og overvældende, og at den ikke kun gælder dig. At være en favnede og forstående bror, der kan favne en umoden og udisciplineret lillebror. Guds nåde er helt revolutionerende. Den ægte storebror har en bevidsthed om at faderens kærlighed er en langt stærkere forvandlingskraft, og langt stærkere end hans egen moralske disciplinering af sin lillebror.

Som den ældste bror bliver du nødt til at kaste dig i arme på Gud ligesom lillebroren. Slippe dig selv og finde et livselement der virkelig bærer. At hvile i ham der er fuld af virkelig sandhed og virkelig nåde.

Paulus giver os opskriften på et liv der er helt alternativ til den ældste og yngste brors udgangspunkt. Han siger: Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig, og mit liv her på jorden lever jeg i troen på Guds søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig.

Amen.

Nadverord:

Tag derfor imod hinanden, ligesom Kristus har taget imod jer til Guds ære. Rom.15,7

I skal ligne Gud som hans kære børn og vandre i kærlighed, ligesom Kristus elskede os og gav sig selv hen for os som en gave og et offer til Gud, en lifligt duft. Ef.5,2

Ikke at jeg allerede har grebet det eller allerede er blevet fuldkommen; men jeg jager efter det, om jeg virkelig kunne gribe det, fordi jeg selv er grebet af Kristus Jesus.

Vær gode mod hinanden, vær barmhjertige og tilgiv hinanden, ligesom Gud har tilgivet jer i Kristus.

Jesus siger: Vær barmhjertige, som jeres fader er barmhjertig.